

دوره‌ها، دوران شکوفایی بیمه در جهان

ترجمه: خسرو همايونپور

مقدمه

در این بررسی هدف آن بود که نشان داده شود چگونه حق بیمه در بازارهای مهم جهان در ارتباط با کل اقتصاد رشد یافته است.

در ابتدای شروع سالهای دهه هشتاد بیم آن میرفت که درآمد حق بیمه نسبت به کل اقتصاد کندتر رشد کند ولی این امر تحقق پیدا نکرد و برعکس صنعت بیمه بسیار پویاتر شد و هنوز هم احتمال رشد بیشتر دارد. در دوران ۱۹۷۶-۱۹۸۶ کل فعالیت بیمه با نرخ معادل ۴۳ درصد بیشتر از کل اقتصاد رشد یافت و تحت تأثیر افت ۱۸ درصد ده سال گذشته قرار نگرفت. رشد در بیمه عمر که بین ۶۷ تا ۶۶ درصد بود تجربه حالی از میزان رشد بود. رشته‌های غیر زندگی پس از افت رشد در اوایل دهه هشتاد بالاخره ۲۴ درصد بیشتر از کل اقتصاد رشد پیدا کرد و دوباره به همان سطح ۱۹۶۶-۱۹۷۶ رسید. سهم بیمه در کل اقتصاد در دهه هشتاد محسوساً افزایش یافته است.

در رشته‌های انفرادی بیمه‌های زیر همه از رشد برخوردار بوده‌اند: مسئولیت عمومی و "دیگر رشته‌های بیمه" جزو آنهایی بوده‌اند که رشدی متوسط داشته‌اند، رشد بیمه اتومبیل و آتش‌سوزی هم از رشد کل اقتصاد بوده است و تنها بیمه باربری کاهش منفی داشته است و برای رشته حوادث برآوردی نشده است. رشد سه رشته فوق در مطالعه ما در سه کشور آسیای ژاپن و کره جنوبی و در ایالات متحده بیشتر بوده است. کشور اخیر و سیعترین بازار بیمه جهان در فاصله ۱۹۷۰-۱۹۸۴ بوده است ولی در سال ۱۹۸۶ دوباره به حد متوسط برگشته است.

در این بررسی به مطالعه افزایش حق بیمه دریافتی در بازارهای عمده و رشته‌های مختلف در ارتباط با

کل اقتصاد می‌پردازیم. از این رابطه مطالب جالبی در مورد بازار و پویایی توسعه آن بدست می‌آید. رابطه بین حق بیمه دریافتی و کل اقتصاد نشانگر مهمی جهت شناخت ظرفیت توسعه بالقوه بیمه بوده و برای برنامه‌ریزیهای دراز مدت بسیار اهمیت دارد.

حق بیمه دریافتی در فعالیتهای داخلی بیمه ضابطه‌ای جهت شناخت تقاضای بیمه است. تولید ناخالص داخلی یعنی ارزش کل کالاها و خدمات طی یکسال در کشور نشان دهنده کل اقتصاد است و از کوشش درآمد بعنوان نشانگر رابطه موجود بین این دو است و نشان میدهد که به چه نسبتی تقاضای بیمه با تغییر درآمد و تغییرات اقتصاد کل به میزان یک درصد تغییر میکند. کوشش درآمد به مقدار ۱ به این معناست که حجم حق بیمه به صورت نسبت درصد به همان نسبت اقتصاد کل تغییر میکند. اگر کوشش بیشتر از یک باشد تقاضای بیمه از اقتصاد کل با سرعت بیشتری تقلیل یابد و از جهت کوششی چنان عمل میکند که گویی نسبت بالاتری دارد.

مخالف آن وقتی است که کوشش بین صفر و یک قرار داشته باشد که در اینصورت نشان آن است که اصولاً "کوششی وجود ندارد و اگر کاهش منفی باشد نسبت پائین تر باشد یعنی تقاضای بیمه با افزایش درآمد ناخالص داخلی کاهش می‌یابد و بالعکس با کاهش درآمد افزایش پیدا میکند.

در نتیجه در این مورد دو مسئله اساسی مطرح می‌شود. - یکی از آخرین بررسیهایی که درباره کوشش دراز مدت انجام گرفت (شماره ۷ جولای ۱۹۸۶ سیگما) مورد ارزیابی مجدد قرار گرفت. و کوشش در چند کشور دیگر به آن اضافه شد. زمان این مطالعه فاصله سال ۱۹۷۰ تا ۱۹۸۶ یعنی آخرین سالی است که اطلاعات درباره

استرالیا، بلژیک، فرانسه، بریتانیای کبیر، ایتالیا، ژاپن، هلند، کره جنوبی، اسپانیا، سوئد، سوئیس، ایالات متحده، آلمان غربی

در ۱۹۸۶، این کشورها ۱۰/۹۵٪ از حجم حق بیمه جهان را در تمامی بخش‌های بیمه، به دلار امریکائی، در اختیار داشته‌اند (سیگما شماره ۵/۹۸۸). این کشورها، همراه با اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی، که به سبب فقدان اطلاعات به حساب نیامده است، پانزده کشور مهم در بازار بیمه جهان بشمار می‌آیند. تعاریف رشته‌های گوناگون بیمه در تمامی این کشورها روشن نیست. از آن گذشته شماری از این رشته‌ها در بازارهای شخصی بطور مشخص از یکدیگر متمایز نشده‌اند.

برای ارائه تصویری روشن‌تر، این‌گونه کشورها نیز با توضیحات کامل در نمودارها گنجانده شده‌اند. برای مقایسه کشتش دراز مدت ۱۹۸۶-۱۹۷۰ با اطلاعات مربوط به سال ۱۹۷۰ تا ۱۹۸۴، همانگونه که در زیگما شماره ۲۷/۱۹۸۶ آمده است. بررسی دیگری باید انجام گیرد.

در محاسبات اولیه تولید ناخالص ملی به جای تولید ناخالص داخلی مورد استفاده قرار گرفته بود. با اینحال، در این بررسی، تولید ناخالص داخلی، منظور ما را بهتر برآورده می‌سازد، زیرا درآمد خارج از کشور در آن وارد نشده است. گذشته از آن مقایسه‌ها نشان داده‌اند که، اختلاف در کشتش‌ها جزئی و غالباً قابل اغماض است. بنابراین، مقایسه اطلاعات قبلی با کشتش‌های درآمد محاسبه شده در این بررسی دست کم تا آنجا که به روشها مربوط می‌شود قابل اعتماد است.

برای تحلیل بیشتر، همه کشتش‌های درآمد ذکر شده در این بخش در ضامم آماری نشان داده شده است.

کل فعالیت بیمه، بیمه عمر و بیمه غیر عمر

در کل فعالیت، کشورها را میتوان به چهار گروه (نمودار شماره یک) تقسیم کرد: کره جنوبی، ژاپن، بریتانیای کبیر و سوئیس کشتش درآمد بسیار بالایی دارند. باید توجه داشت که دو کشور آسیائی پیشگام‌اند.

سال چهارم شماره اول

آن کافی بوده است و نتایج مطالعه در جهت دوم مورد بحث قرار گرفته است.

— ما ضمناً "کشتش درآمد را به دلایل زیر پویا برآورد می‌کنیم: معمولاً" از کشتش درآمد برای مدت زمان ممکن جهت هدف تعیین شده استفاده شده است و دیده شد که در مواقع افزایش، نوسانات در کشتش کوچکتر و کوچکتر می‌شود یعنی ارزش حاصل تقریباً ثابت است. جهت پیش‌بینی‌های دراز مدت دقیقاً همان چیزی تعیین شد که برای کوتاه مدت و میان مدت تعیین شده بود معذک این نوع اندازه‌گیریها دقیقاً همان چیزی نیست که مورد نظر باشد. در قسمت سوم به محاسبه نوعی الگوی کشتش درآمد در میان مدت پرداخته ایم که معمولاً "به آن پرداخته نمی‌شود. زمان ده ساله‌ای که انتخاب شده است قاعدتاً "باید جهت تغییرات را مشخص نماید و ضمناً" نوسانات تصادفی را کنار بزند. کشتش میان مدت درآمد را باید چون نشانه‌ای از جهت تغییرات کشتش دراز مدت در ارتباط با مسئله بشمار آورد.

آخرین قسمت را به مقایسه نتایج حاصل با پیش-بینیهای سال ۱۹۸۷ براساس اطلاعاتی که از بعضی کشورها بدست آورده‌ایم اختصاص داده‌ایم. در آخرین قسمت نتایجی مشخص شده است و مشاهداتی که اگر شرایطی تحقق یابد، باید در محاسبات کشتش تغییر داده شود عرضه شده است. مطالعه و بررسی در رشته‌های زیر صورت گرفته است.

— مجموع فعالیت بیمه — بیمه عمر — بیمه‌های غیر زندگی — بیمه آتش‌سوزی، باربری، حوادث، مسئولیت عمومی و بالاخره سایر رشته‌ها. کشورهایی که برای مطالعه انتخاب شدند آنهایی هستند که آمار و اطلاعات آنها در دسترس بوده و از جهت صنعت جهانی بیمه اهمیت ویژه دارند. نام این کشورها در سر هریک از فصول آمده است. ارقام مورد استفاده از نشریات کشورهای مورد مطالعه و سازمانهای بیمه و نشریات اقتصادی گرفته شده است.

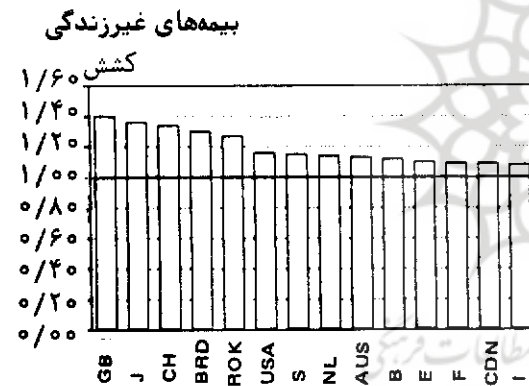
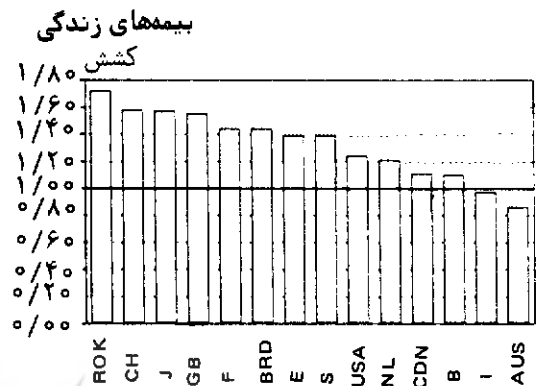
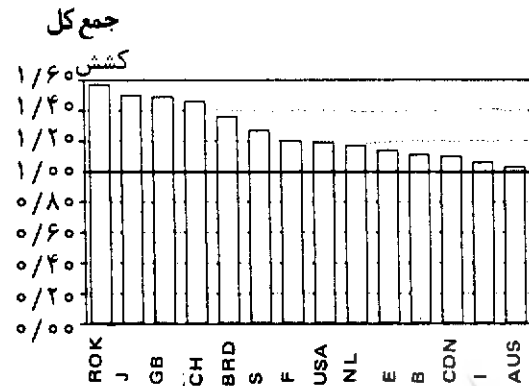
کشتش درآمد دراز مدت ۱۹۸۶-۱۹۷۰

بررسی روشهای بکار گرفته شده. در این بخش چهارده کشور مورد بررسی قرار گرفته‌اند.

حدود یک است. بدین ترتیب درآمد حق بیمه در این کشورها تا حدود همان درصد از نرخ کل اقتصاد توسعه یافته است.

آلمان غربی، با ۱/۳۶ و سوئد با ۱/۲۷ در سطوح میانی قرار دارند. گروه بعدی که شامل فرانسه، ایالات متحده، هلند و اسپانیا می‌باشند کسش‌شان از ۱/۴ تا ۱/۲۰ در نوسان است. کسش کشورهای باقیمانده

نمودار شماره یک: کسش درآمدی بلندمدت بیمه، زندگی و غیرزندگی ۱۹۷۰ - ۱۹۸۶.

GB =	انگلستان	AUS =	استرالیا
I =	ایتالیا	B =	بلژیک
J =	ژاپن	BRD =	آلمان غربی
NL =	هلند	CDN =	کانادا
ROK =	کره جنوبی	CH =	سوئیس
S =	سوئد	E =	اسپانیا
USA =	آمریکا	F =	فرانسه

رشته‌های شخصی بیمه غیر عمر کسش درآمد دراز مدت برای رشته‌های بیمه غیر عمر در نمودار شماره ۲ نشان داده شده است. همگام با کره جنوبی، سوئیس و آلمان غربی از نظر بیمه اتومبیل شایان توجه‌اند، اما کسش ایالات متحده و بریتانیای کبیر را نیز نباید نادیده گرفت. ظاهراً افزایش درآمد در این کشورها بر تقاضای وسائط نقلیه موتوری و نتیجتاً "بر بیمه تأثیر نامناسی داشته است. در کشورهای کاملاً صنعتی دیگر، این وابستگی ضعیفتر است: در ژاپن و ایتالیا، تقاضا، کسش‌اندکی دارد، و فرانسه و کانادا حتی با عدم کسش روبرو هستند. هلند و سوئد نیز در تقاضا برای بیمه اتومبیل کسشی نشان نمیدهند.

چه چیز را در بیمه عمر و غیر عمر میتوان مورد توجه قرار داد (نمودار شماره یک)؟ در بیمه عمر، باز هم کره جنوبی با کسشی معادل ۱/۲۲ متمایز است. سوئیس، ژاپن و بریتانیای کبیر پس از آن قرار دارند. در کشورهای آلمان غربی، فرانسه، سوئد و اسپانیا کسش درآمد در سطح بالاست. در ایتالیا و استرالیا یک عدم کسش در رشد حق بیمه دیده میشود. در بیمه غیر عمر، تفاوتها چندان نیست. در بریتانیای کبیر، ژاپن، سوئیس، آلمان غربی و کره جنوبی، کسش سطح بالایی دارد. در بررسی بازارهای دیگر، تقاضای بیمه از کسشی اندک برخوردار است، زیرا رشد درآمد حق بیمه با رشد کل اقتصاد چندان تفاوتی ندارد.

بیمه آتش سوزی به شکل ویژه‌ای مشخص شده است :
کشش پائین ۵۳٪ در ایالات متحده . بعلاوه باید گفته
شود که این رشته ، به رغم این ارزش اندک ، روندی
افزایشی دارد : کشش ۱۹۸۴-۱۹۷۵ عملاً " بالغ بر
۵/۳۰ بوده ! آلمان غربی ، استرالیا و اسپانیا نیز از
نظر تقاضا یک عدم کشش نشان می‌دهند . وضع در
سوئیس تکان دهنده است : به رغم میزان بالای توسعه
اقتصادی و رشد بازار بیمه ، در حال حاضر گرایش به
اشباع بازار به چشم نمی‌خورد .

وضع در بخش بیمه دریایی چگونه است ؟ در مورد
درآمد حق بیمه در این بخش ، جز فرانسه و کره جنوبی ،
واکنش بقیه کشورهای حاکی از عدم کشش است . در
آمریکا و ژاپن سطح کشش پائین است اما در بریتانیا
کبیر نیز ، که یکی از مهمترین بازارهای این بخش از
بیمه می‌باشد ، وضع بهمین منوال است زیرا حق
بیمه‌ها همگام با تغییرات در کل اقتصاد نشانی از
عدم کشش دارند . عامل تعیین کننده مهم در رشد
بیمه دریایی ، بهای مواد خام است . به ویژه نفت ،
سقوط نرخ حق بیمه و کاهش ارزش دلار آمریکا در برابر
بسیاری از ارزهای دیگر .

رشد بیمه حوادث بنحو بارزی از قوانین کشورها
تبعیت میکند ، و به سطح رفاه مردم آن کشور ، تولیدات
قابل بیمه شدن و غیره بستگی دارد . بنابراین کشش
درآمد در کشورها بسیار متغیر است و کشش تا حد
بسیار محدودی میتواند مورد مقایسه قرار گیرد . بهمین
جهت ، این رشته در آمار کشورهای که مورد بررسی
قرار گرفته‌اند ، بصورت جداگانه مشخص نشده‌اند .
وضع ویژه ژاپن را باید مورد توجه خاص قرار داد ،
توسعه بخش حوادث در این کشور بیشتر مدیون توجه
به صرفه جوئیهای قابل توجه و در نتیجه امکان سرمایه -
گذاری است تا تقاضای بیمه شدن به منظور مقابله با
خطر . این تفسیر در مورد سال ۱۹۸۶ نیز صادق است :
با اینحال آخرین ارقام نشانگر آنست که این روند
بدون افزایش و یا کاهش ادامه دارد . از سوی دیگر
در ایالات متحده ، افت رشته بیمه حوادث ادامه
دارد . در مقایسه با دوره ۱۹۸۴-۱۹۷۵ ، کشش بار
دیگر سیر نزولی را طی میکند . در آلمان غربی ، کشش
تنها در چند سال اخیر افتی اندک داشته است و

پیرامون ۱۹۶۵ دور میزند .

نوسان کشش دراز مدت در بخش مسئولیت عمومی
بسیار زیاد است : از ۵/۹۹ در فرانسه تا ۱/۹۵ در
ژاپن . حدای ار ، رشد مشهور در ایالات متحده که
منجر به یک کشش ۱/۶۶ شده است کشش بالای
۱/۶۲ اسپانیا نیز قابل ذکر است .

" بخش‌های دیگر " بقیه حجم بیمه در بخش بیمه
غیر عمر را تشکیل می‌دهند . رشته‌های دیگر بیمه چون
سرقه یا اعتبار و تضمین در این بخش جای دارند ،
در کشورهایی که رشته‌های فوق‌الذکر بطور جداگانه
مشخص نشده‌اند ، بر همین اساس جزو " بخش‌های
دیگر " بشمار می‌آیند . بالاترین سطوح کشش را میتوان
در سوئیس و فرانسه مشاهده نمود . در ژاپن ، آلمان
غربی و سوئد ، تقاضا تا اندازه‌ای تابع تغییرات در
کل اقتصاد است ، ولی بیشتر از کشش تبعیت میکند .
در کانادا وضع غیر عادی است : رشد حق بیمه در
این بخش کاملاً " با کشش مغایرت دارد . با اینحال ،
بدلائل آماری چارچوب مأخذ هادر " بخش‌های دیگر " ،
در کشورهای گوناگون با یکدیگر کاملاً " فرق دارد بنابراین
مقایسه کلی و جهانی را باید با احتیاط کامل انجام
داد .

تذکرات لازم

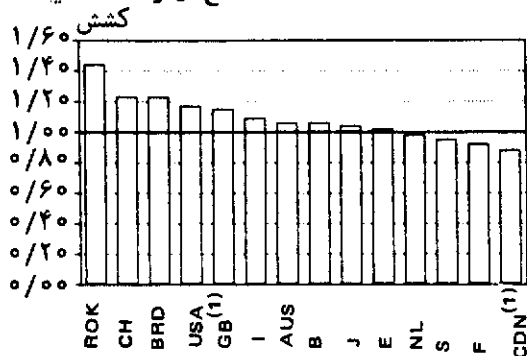
مقایسه رشته‌ها و کشش‌های درآمد دراز مدت
کشور در سالهای ۱۹۸۶-۱۹۷۵ ساختارهای زیرین
را به نمایش می‌گذارد .

- تقریباً " در همه کشورها ، بیمه عمر ، از تمامی
رشته‌های بیمه غیر عمر کشش بیشتری را نشان میدهد
در پاره‌ای از موارد این کشش بسیار بالا است - ایتالیا ،
استرالیا و بلژیک وضعی استثنائی دارند .

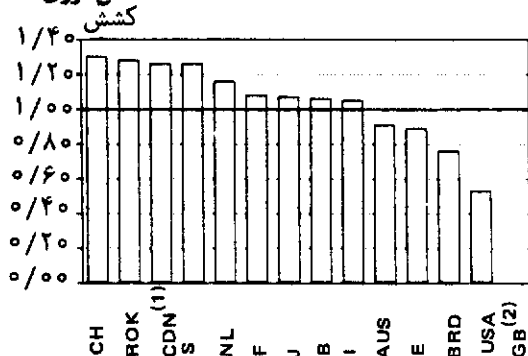
- بیمه عمر ، مسئولیت‌های عمومی و " رشته‌های
دیگر " را میتوان در زمره بخش‌های رشد یافته بشمار
آورد . در بیمه اتومبیل و آتش سوزی بسته به کشور
مربوطه - ثبات و یا افزایش اندک دیده میشود . رشته
بیمه حوادث صور گوناگونی دارد ، بیانیه‌هایی که در
هر مورد معتبر باشد وجود ندارد . سرانجام ، بخش
دریایی در همه کشورهای که مورد بررسی قرار گرفته‌اند
تا اندازه‌ای از تغییرات کل اقتصاد تبعیت میکند .

نمودار شماره ۲: کسش درآمدی بلندمدت بیمه‌های غیرزندگی هر رشته به تفکیک ۱۹۷۰-۱۹۸۶

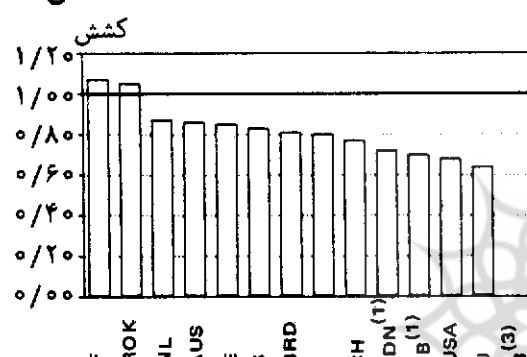
جمع کل وسائط نقلیه

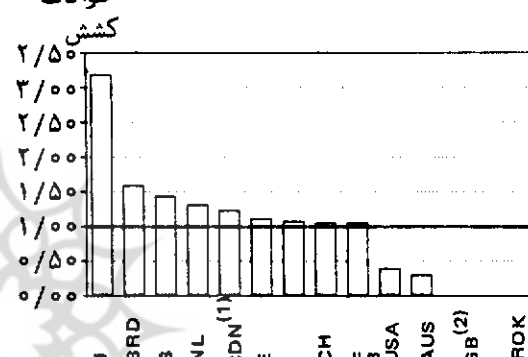
آتش‌سوزی

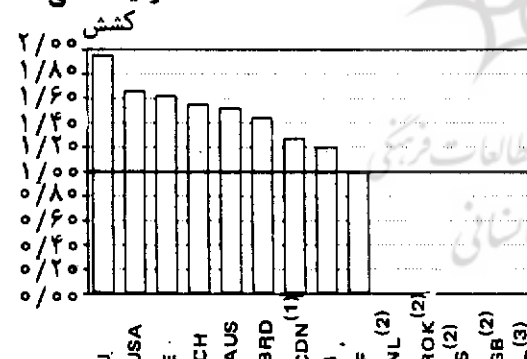
کشتی

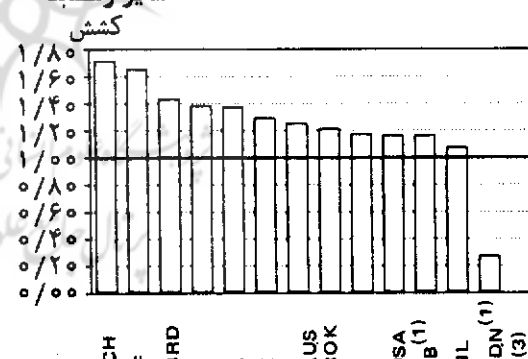
حوادث

مسئولیت مدنی

سایر رشته‌ها

AUS = استرالیا	CH = سوئیس	I = ایتالیا	S = سوئد
B = بلژیک	E = اسپانیا	J = ژاپن	USA = آمریکا
BRD = آلمان غربی	F = فرانسه	NL = هلند	
CDN = کانادا	GB = انگلستان	ROK = کره جنوبی	

کشور بار دیگر در رده‌های میانی قرار گرفته است. این تغییر وضع بر این اساس است: دوره سقوط قیمت‌ها و تکیده شدن محدود سود رفته در برابر بادهای مخالف عقب‌نشینی کرد. شدیدترین

موقعیت جغرافیایی نیز مسائل جالبی را مطرح می‌سازد، از نظر کسش درآمد، ایالات متحده یعنی بزرگترین بازار بیمه جهان، با توجه به بررسی‌های اولیه و بررسی ۱۹۸۶ و به حساب آوردن همه بخشها، این

در ۱۹۸۶ ۷۷/۲٪ از حجم حق بیمه جهان در کل فعالیت بیمه از این بازارها بدست آمده است (زیگما شماره ۵/۱۹۸۸). بدین ترتیب این اطلاعات می‌توانند تا حد زیادی راهنمای تهیه بیانیه‌ها براساس توسعه‌های رشته در کل و نوعی تخمین تقریبی برای "کشش رشته" قرار گیرند.

در سمت راست این ارقام، کشش درآمد میان مدت در مورد رشته مربوط برای هر سال و هر شش کشور ارائه شده است. در سمت چپ دو خط دیگر وجود دارد: میانگین کشش میان مدت رشته در همه کشورها برحسب مجموع سهم کششهای کشور در سمت راست نشان داده شده است. برای هر رشته، سهم هر کشور از کل درآمد حق بیمه شش کشور مینا قرار گرفته است. برای مقایسه، کشش میان مدت رشته در سال مینا یعنی ۱۹۶۵ در همان سمت آمده است. این نیز حاصل مجموع سهم کشش کشور است.

با اینحال، گرچه اعتقاد به کشش درآمد میان مدت عقیده‌ای است سودمند، اما در این شیوه‌نمی‌توان انحراف گاهگاهی چرخه اقتصاد در تحت کنترل درآمد، طول مدت و میزان نوسان یک چرخه اقتصادی الزاما تحت تأثیر چرخه‌های بیمه قرار نمی‌گیرند. این نکته را باید در تفسیر این نتایج در نظر داشت.

کل فعالیت، بیمه عمر و غیر عمر
کل فعالیت (نمودار شماره ۳) رشد فزاینده و پویایی را در سالهای ۱۹۸۴ تا ۱۹۸۶ همراه با افزایش کشش درآمد نشان میدهد. این روند در بیشتر کشورها

واکنش‌های تقاضای بیمه در برابر توسعه‌های اقتصادی از منطقه آسیا، بویژه کره جنوبی و ژاپن، سربرآورد. امریکای شمالی و کشورهای اروپایی در برخی از کششها (مثلا "بیمه اتومبیل، آتش‌سوزی، حوادث) ارزشی بالا برخوردار بودند.

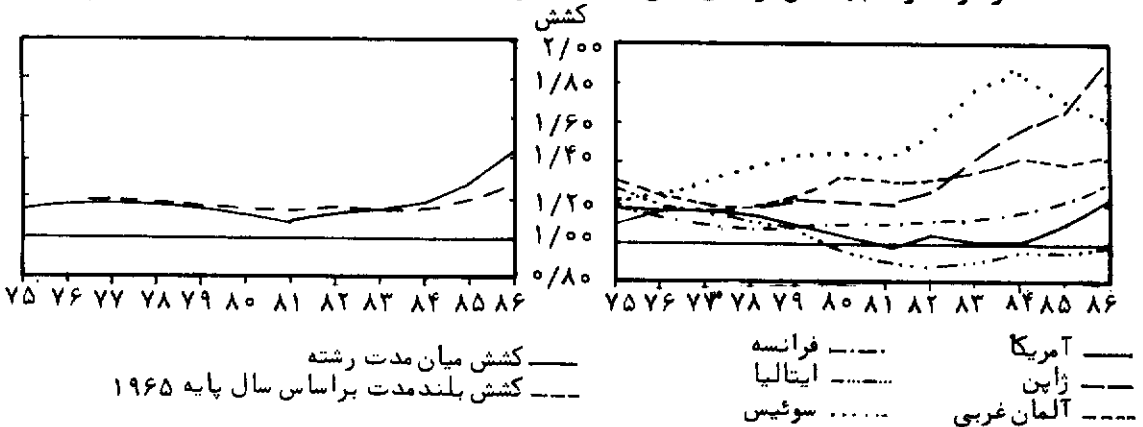
در فصل بعد، ما به بررسی این رندها و همچنین به تأثیر آنها بر کشش میان مدت خواهیم پرداخت.

۳- کشش درآمد میان مدت چشم اندازی دیگر

در این فصل، کشش درآمد تقاضای بیمه را از دیدگاهی که تا اندازه‌ای متفاوت است مورد بررسی قرار میدهم: معیار ما کشش درآمد میان مدت است که شامل دوره‌های ده ساله میباشد. حال، درآمد حق بیمه و تولید ناخالص داخلی یکسال مشخص و ارزش آنها در ده سال قبل مورد مقایسه قرار می‌گیرند. مثلا "کشش میان مدت سال ۱۹۸۳ نسبت به کشش سالهای ۱۹۷۳ و ۱۹۸۳ در نظر گرفته می‌شود. برخلاف فصول قبلی، دیگر هر سال یک مبدا ثابت نخواهد بود، دوره مورد بررسی همواره ده سال خواهد بود، اما سال مبدا تغییر خواهد کرد.

دوره مورد بررسی از ۱۹۶۵ تا ۱۹۸۶ که برای بررسی سالهای ۱۹۷۵ تا ۱۹۸۶ رهنمودهایی را در اختیار ما قرار میدهد، نوسان می‌کند. این بخش از بررسی‌ها در شش کشور زیر انجام گرفته است: فرانسه، ایتالیا، ژاپن، سوئیس، ایالات متحده، آلمان غربی.

نمودار شماره ۳: کشش درآمدی میان مدت کل بازار به تفکیک رشته و کشور ۱۹۷۵ - ۱۹۸۶

سر بر می آورد؛ ارائه طرحهای بیمه بازنشستگی اجباری در سازمانها ممکن است سبب کاهش تقاضای بالقوه برای بیمه عمر و اجزاء پس اندازها شده باشد.

کشش رشته دراز مدت از ۱۹۸۵ روند صعودی را نشان میدهد، حال آنکه در مورد کشش میان مدت این صعود از ۱۹۸۳ به بعد رخ می دهد.

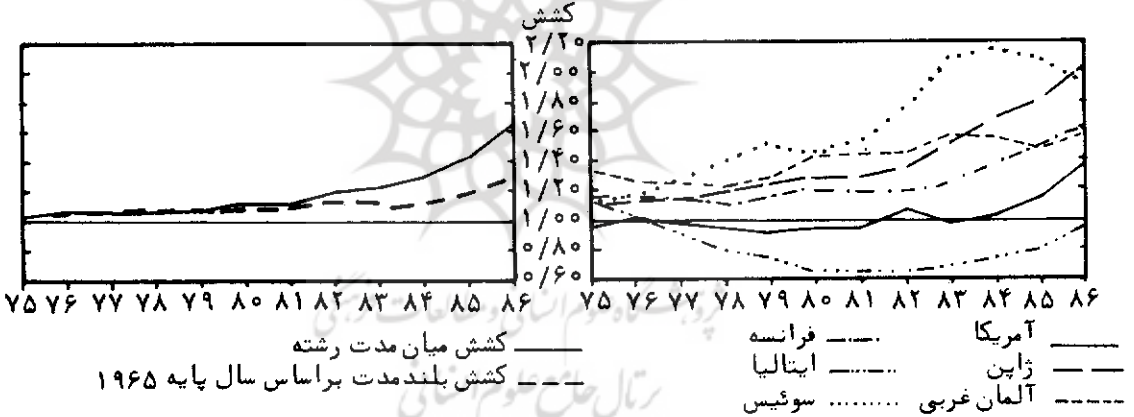
رشته بیمه غیر عمر (نمودار شماره ۵) روند نسبتاً آرامی داشته است. از ۱۹۸۵، کشش رشد اندکی بالا رفته است، اما نه به اندازه بخش بیمه عمر. در بازارهای شخصی، گرایشات متعددی سر بر می آورد؛ علاوه بر کشش درآمد پویا که از ۱۹۸۳ در ژاپن به وجود آمد و مسببش تا حد زیادی رشد بیمه حوادث بود، نقش رشد مشهور کشش در آمریکا از ۱۹۸۵ نیز قابل توجه است. از سوی دیگر، سوئیس پس از ۱۹۸۴ دچار رکورد گردید. این امر بر بحران ۱۹۷۴ تا ۱۹۷۵ که در

وجود دارد، پویایی ژاپن فراتر از حد میانگین است. سوئیس از ۱۹۸۴ دچار کاهش شده است اما هنوز در سطح بالا قرار دارد.

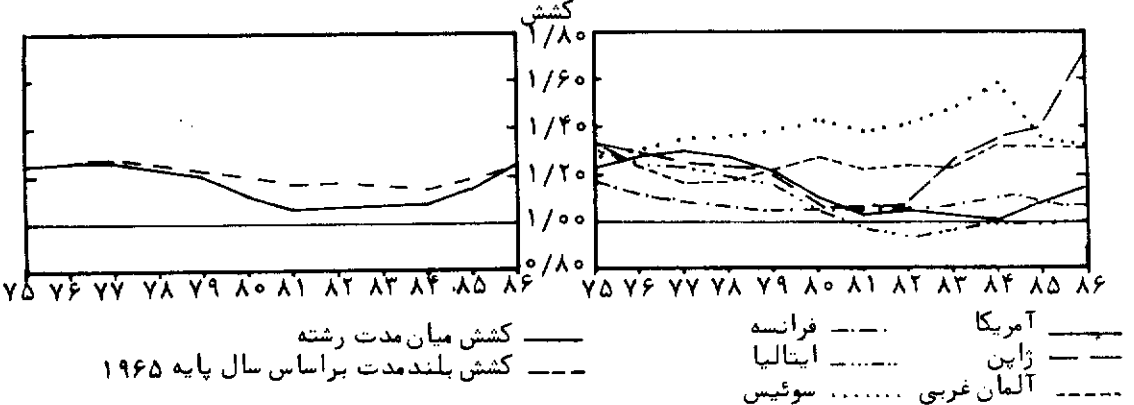
در سطح رشته، مقایسه با رشد میان مدت از ۱۹۸۴ بعد نشان میدهد که کشش درآمد میان مدت آشکارا بالاتر بوده است - مشخصه‌ای که نشان میدهد افزایش فزاینده کشش میان مدت در سالهای بعدی نیز باید تداوم داشته باشد.

در رشته عمر (نمودار شماره ۴) روند افزایشی کشش میان مدت آشکارتر است؛ از اوایل سالهای هشتاد، همینطور هم در رشته کشش. درآمدهای حق بیمه در این دوره بسیار بیشتر از کل اقتصاد، که خود در طول هفت سال توسعه‌ای غیر منتظره داشته رشد کرده است. کشش نیز بسیار بالاتر از کل فعالیت و بیمه عمر بوده است. در سوئیس، در سال ۱۹۸۵ عامل دیگری

نمودار شماره ۴: کشش درآمدی میان مدت بازار بیمه‌های زندگی به تفکیک رشته و کشور

نمودار شماره ۵: کشش درآمدی غیرزندگی میان مدت بازار بیمه‌های غیرزندگی به تفکیک رشته و کشور

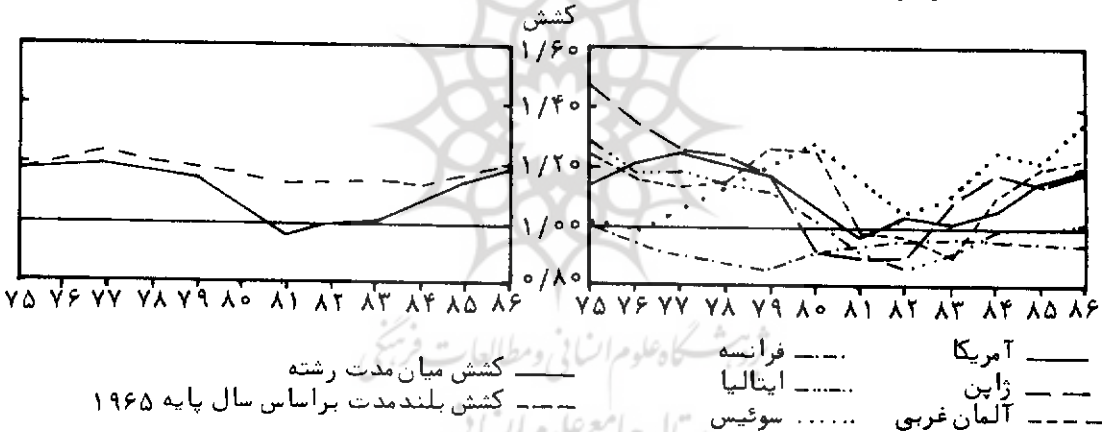
دارند. ایتالیا ککش کمتری را نشان میدهد، و فرانسه حتی واکنشی ضد ککش از خود بروز می‌دهد. رشد رشته نیز دارای روند صعودی است، هم در ککش میان مدت از ۱۹۸۲ هم در ککش دراز مدت از ۱۹۸۵. ککش رشته "بیمه آتش‌سوزی" (نمودار شماره ۷)، با همه این احوال چندین سال با هم دچار عدم ککش بوده است. بنابراین کل اقتصاد نسبت به درآمد حق بیمه رشد زیادی داشته است. وضع در کشورهای گوناگون متفاوت بوده است.

در ایالات متحده و آلمان غربی پس از ۱۹۸۲ وضع بهبود می‌یابد. در ژاپن، فرانسه و ایتالیا رشد با ککش درآمد متناسب بوده و پیرامون یک دور میزده است. ککش در سوئیس در دو سال آخر افت داشته است، اما در کل دوره پیش‌تاز همه کشورها بوده است.

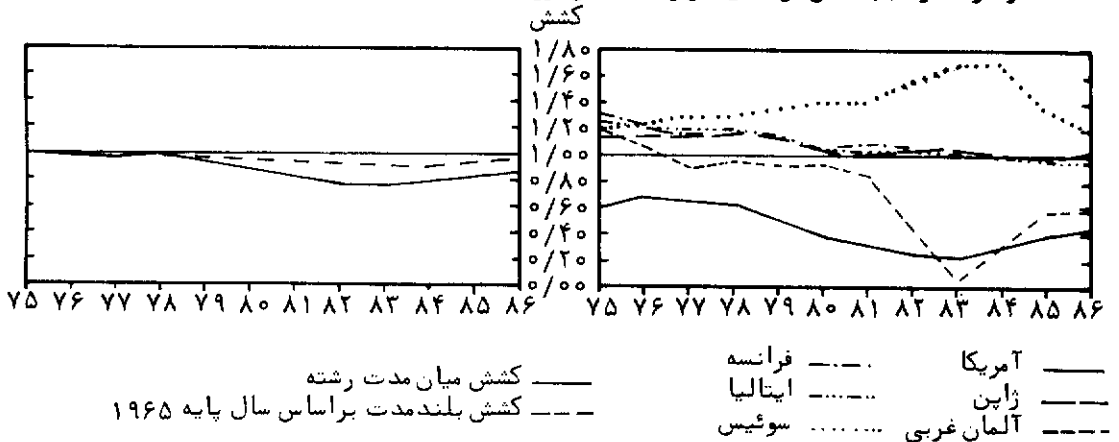
سوئیس بنحو بارزی متجلی بود تأثیر گذارد. توسعه در کشورهای دیگر کم و بیش ثابت ماند. ککش رشته برای دوره دهساله تا سال ۱۹۸۱ نشانی از کاهش دارد، سپس در دوره ۱۹۸۱ تا ۱۹۸۴ وضع تثبیت می‌گردد، از ۱۹۸۵ روند صعودی آغاز می‌شود. در این چرخه - به رغم کم اهمیت بودنش - ککش دراز مدت نیز فعال بود. رشته‌های غیر عمر شخصی

نمودار ۶ نشان‌دهنده نتایج کل فعالیت بیمه اتومبیل است. این رشته تا حد زیادی از رشد اقتصادی ۱۹۸۲ به بعد منتفع گردید و در مقایسه با کل فعالیت بیمه بنحو نامتناسبی رشد یافت. سوئیس در ۱۹۸۶ بالاترین ککش دوره ده ساله را نشان میدهد، اما آلمان غربی، ایالات متحده و ژاپن نیز نرخ رشد جالبی

نمودار شماره ۶: ککش درآمدی بازار بیمه وسائط نقلیه موتوری به تفکیک رشته و کشور

نمودار شماره ۷: ککش درآمدی بازار بیمه آتش‌سوزی به تفکیک رشته و کشور ۱۹۸۶-۱۹۷۵

نمودار شماره ۸ تداوم کاهش در درآمد حق بیمه دریائی را به وضوح نشان میدهد. از آغاز دوره مورد بررسی کتشی رشته‌های میان مدت پیوسته کاهش می‌یابد و در سال ۱۹۸۶ به ۵/۵٪ تنزل می‌کند. کتشی رشته‌های دراز مدت در همان سال تا اندازه‌ای بالاست - ۸۸٪ -، اما همچنان با عدم کتشی مواجه است. علاوه بر آن روند نزولی است. دلایل زیر علل اصلی این وضع است: ارزش پایین محموله‌های کتشی‌ها در نتیجه سقوط بهای مواد خام است (مخصوصاً "بهای نفت")، تضعیف دلار آمریکائی، رو آوردن به واحدهای عمل و نقل بزرگتر، کاهش بار اضافه بر ظرفیت کتشی‌ها و تغییرات در خطرات ناشی از جنگ.

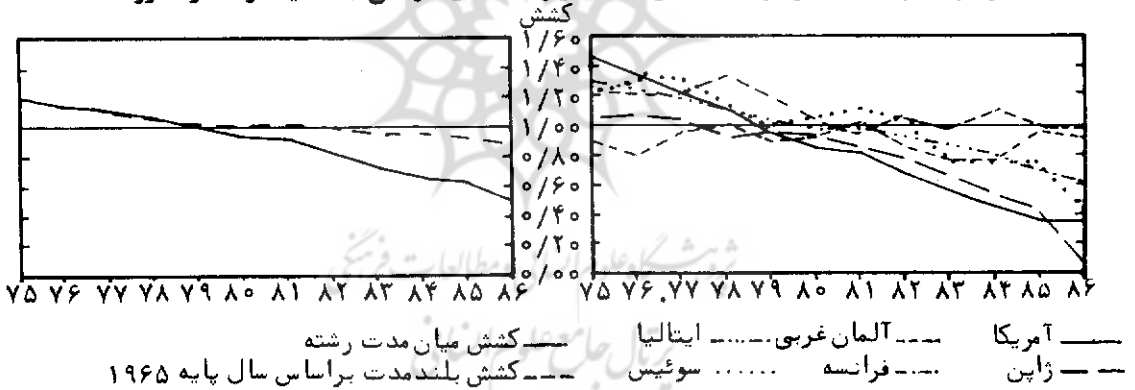
از کشورهای منفرد، تنها فرانسه کتشی در حدود یک دارد، در بقیه بازارها، تقاضا حاکی از عدم کتشی است. رشد در آلمان غربی و ایالات متحده جالب توجه است: در آلمان غربی از ۱۹۸۴ به بعد وضع بهبود یافته است، در ایالات متحده، در ۱۹۸۴ سیر نمودار شماره ۸: کتشی درآمدی میان مدت بازار بیمه‌های دریائی به تفکیک رشته و کشور

از کشورهای منفرد، تنها فرانسه کتشی در حدود یک دارد، در بقیه بازارها، تقاضا حاکی از عدم کتشی است. رشد در آلمان غربی و ایالات متحده جالب توجه است: در آلمان غربی از ۱۹۸۴ به بعد وضع بهبود یافته است، در ایالات متحده، در ۱۹۸۴ سیر نمودار شماره ۸: کتشی درآمدی میان مدت بازار بیمه‌های دریائی به تفکیک رشته و کشور

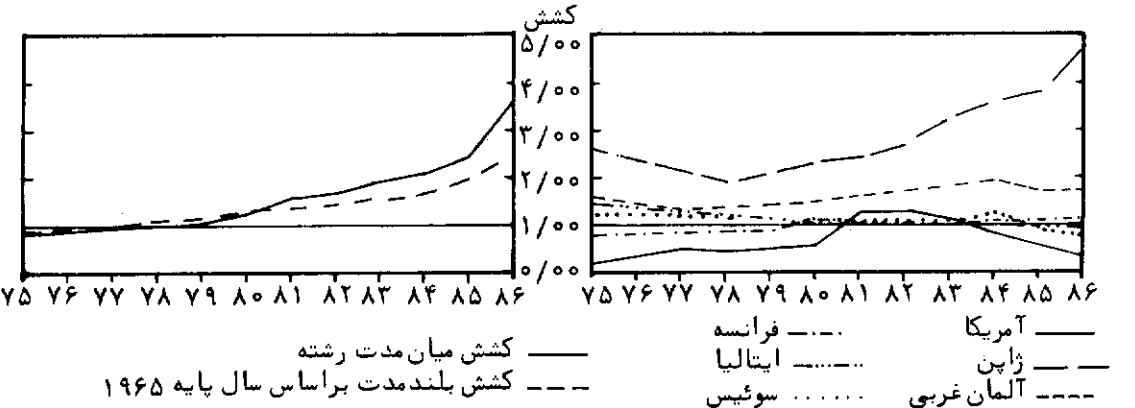
بیمه حوادث تصویر یکسانی ارائه نمیدهد (نمودار شماره ۹) کتشی رشته در چند سال آخر، صعود قابل توجهی را نشان می‌دهد، اما با نگاهی به مقایسه کشور، اساسی داشته باشد.

از کشورهای منفرد، تنها فرانسه کتشی در حدود یک دارد، در بقیه بازارها، تقاضا حاکی از عدم کتشی است. رشد در آلمان غربی و ایالات متحده جالب توجه است: در آلمان غربی از ۱۹۸۴ به بعد وضع بهبود یافته است، در ایالات متحده، در ۱۹۸۴ سیر نمودار شماره ۸: کتشی درآمدی میان مدت بازار بیمه‌های دریائی به تفکیک رشته و کشور

نمودار شماره ۸: کتشی درآمدی میان مدت بازار بیمه‌های دریائی به تفکیک رشته و کشور

نمودار شماره ۹: کتشی درآمدی میان مدت بازار بیمه‌های حوادث به تفکیک رشته و کشور ۱۹۷۵-۱۹۸۶

با نتایج رشته حوادث باید با احتیاط کامل برخورد نمود و اساساً " هرگونه تفسیری باید به رشد هر کشور محدود گردد .

در بیمه مسئولیت عمومی (نمودار شماره ۱۰) تنها توسعه یک کشور یعنی ایالات متحده سنگینی میکند ، چون $\frac{3}{4}$ کل حق بیمه‌های مسئولیت هر شش کشور را این بازار در اختیار دارد ، افزایش سریع حق بیمه‌ها در این کشور از ۱۹۸۵ به بعد ، سبب شده است تا در کشت رشته نیز افزایش هم‌سنگ با آن پدید آید . این افزایش با یکسال تأخیر در ژاپن ، سوئیس ، آلمان غربی و ایتالیا نیز ، هرچند در این کشور از سطح پائین تری برخوردار بود - پدید آمد ، فقط در فرانسه وضع چنین نیست ؛ کشت دهساله میان مدت سیر نزولی دارد و نشانگر عدم کشت است . در کشت این رشته نیز آشکارا یک رشد چرخه‌ای دیده می‌شود .

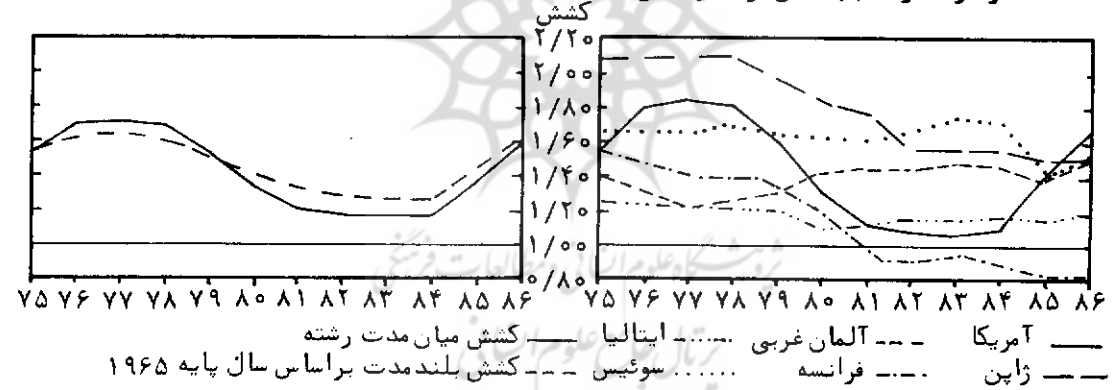
آخرین مقوله مورد بحث "رشته‌های دیگر" است ، (نمودار شماره ۱۱) که کشت عملاً ثابت است .

متناسب بودن آنرا آشکار می‌سازد . ژاپن یک بازار کاملاً رشد یافته است . کشت ۴۴/۷ در دوره دهساله منتهی به ۱۹۸۶ بدین معنی است که رشد تقاضا برای بیمه در بخش حوادث حدود پنج برابر رشد کل اقتصاد بوده است . یکی از دلایل عمده این رشد وضع خود این کشور و برنامه‌های تولید - خاص بیمه حوادث است .

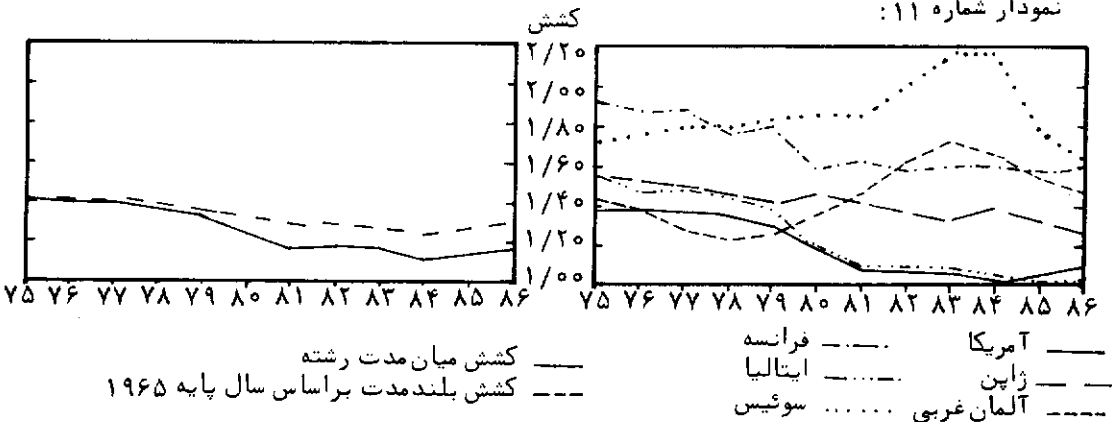
از سوی دیگر ، در آمریکا کشت از ۱۹۸۳ سیر نزولی داشته و در ۱۹۸۶ به ۵/۳۸ رسیده است که کاملاً " ضد کشت است . رشد سطح بالا و ثابت آلمان غربی نیز تکان دهنده است . بقیه کشورها با نوسانی اندک کشتی حدود یک دارند .

توسعه در ژاپن ، کشت این رشته را مخدوش کرده است . کشت ۲/۴۷ این رشته در دراز مدت در سال ۱۹۸۶ ، سطح بالایی دارد - و نشانگر روندی صعودی است . تحت این شرایط ، نباید گمان کرد که این نمای رشد رشته بیانگر همه چیز است .

نمودار شماره ۱۰ : کشت درآمدی میان مدت بیمه‌های مسئولیت در هر کشور ۱۹۷۵-۱۹۸۶

نمودار شماره ۱۱ :

وارقامشان در دسترس است کاملاً" ثابت مانده است.

نتیجه‌گیری

جدول شماره ۱ باید بعنوان خلاصه بخشهای ۲ و ۳ تلقی گردد. این جدول در مورد کسش دراز مدت و روند میان مدت در ایالات متحده، ژاپن، آلمان غربی، فرانسه، ایتالیا و سوئیس اطلاعاتی را در اختیار ما قرار میدهد. همچنین، کسش دراز مدت و روند فعالیت همه رشته‌ها را که از مسیر کسش‌های میان مدت استنتاج شده است. نشان میدهد.

بررسی کسش درآمد میان مدت در بخش ۳ بنحو بارزی برآوردهای مربوط به توسعه‌ها و چشم‌اندازهای رشته‌های شخصی در بخش پیشین را تأیید کرده است. کسش‌های محاسبه شده رشته، برای نخستین بار توجه را به موقعیت مهم دیگری جلب نموده است. در آغاز سالهای هشتم، غالباً " این هراس وجود داشت که صنعت بیمه قادر نیست همپای کل اقتصاد در آینده به پیش رود و یا اینکه درآمد حق بیمه فقط افزایشی محدود خواهد داشت. این شبه‌ها تأیید نشد - به عکس:

صنعت بیمه در سالهای هشتم بوضوح پویاتر شده است. این امر ظاهراً " نه تنها نتیجه صرف نوسانات روند دراز مدت نبوده، بلکه جهتی حساب شده به سطحی بالاتر بوده است. بطور نمونه، در کل فعالیت کسش درآمد در دوره ۱۹۶۶ تا ۱۹۷۶ بالغ بر ۱/۱۸ بوده است، اما در دهسال بعدی به ۱/۴۳ رسیده است. (نمودار شماره ۳). این بدان معنی است که صنعت بیمه ۱۸٪ بیش از کل اقتصاد در دوره نخست و ۴۳٪ در دوره دوم رشد داشته است. کسش رشته دراز مدت نیز افزایش داشته است: از ۱/۱۸ (۱۹۷۶-۱۹۶۵) به ۱/۲۶ در دوره ۱۹۸۶-۱۹۶۵ رسیده است. این رشد حتی در بیمه عمر (نمودار شماره ۴) مشخص‌تر است

پس از کسش میان مدت ۱/۵۷ در دهه نخست، همین کسش در دومین دوره دهساله به ۱/۶۶ می‌رسد. کسش دراز مدت نیز به وضوح از ۱/۵۶ به ۱/۲۹ صعود میکند. سرانجام در بیمه غیر عمر، وضع تصویری دیگر ارائه میدهد (نمودار شماره ۵): کسش درآمد میان مدت

تحلیل انفرادی کشوری، سیر نزولی سوئیس پس از ۱۹۸۴ شایان توجه است، اما با این وجود سوئیس در میان این شش کشور در بالاترین سطح قرار دارد. در ایالات متحده از ۱۹۸۵ افزایش اندکی دیده میشود. این امر از این نظر که کشور مذکور در سال ۱۹۸۶، ۸۲٪ از کل درآمد حق بیمه شش کشور در این بخش را به خود اختصاص داده بود، بسیار مهم است. از سوی دیگر، در ژاپن و آلمان غربی کسش کاهش یافت.

چشم‌انداز آینده - پاره‌ای از نتایج در ۱۹۸۷

بر اساس برخی از نتایج موقتی ۱۹۸۷، درآمد حق بیمه در کدام راستا رشد می‌یابد؟ عوامل متعددی نشانگر آنست که در ایالات متحده رشد تضعیف می‌گردد، زیرا قیمت‌ها در نتیجه رقابتی فشرده تحت فشاری شدید قرار گرفته‌اند. نتایج مقدماتی ۱۹۸۷ تصویر زیر را ترسیم میکند:

پیش‌بینی میشود که کسش دراز مدت در رشته‌های غیر عمر که مورد بررسی قرار گرفته است در سطح ۱۹۸۶ تثبیت گردیده است. کسش میان مدت دهساله سیر نزولی رشد در حق بیمه مسئولیت و سیر صعودی اندکی را در بیمه آتش‌سوزی و دریایی نشان میدهد. در فرانسه، کسش دراز مدت در کل فعالیت بیمه افزایش اندکی داشته است. در ایتالیا، در کشوری که وسیع‌ترین اطلاعات مربوط به ۱۹۸۷ در دست است، تمامی کسش‌های دراز مدت، جز کسش رشته عمر، در سطح ۱۹۸۶ ثابت مانده بود. در این مورد افزایش آشکاری نشان داده شده است. کسش‌های میان مدت روندی صعودی را در بیمه حوادث، عمر و مسئولیت عمومی نشان میدهد. در سوئیس تثبیت در سطح بالا ادامه دارد. کسش درآمد دراز مدت در کل فعالیت، بیمه عمر و غیر عمر عملاً " ثابت مانده است. کسش میان مدت در دو رشته اخیر به کاهش بیشتر گرایش دارد.

خلاصه باید گفت که چند نشانه مبین‌افتی آشکار در رشد درآمد حق بیمه‌اند. آن افزایش‌های غیر معمولی که صنعت بیمه میتواند در ۱۹۸۶ بر آنها دست یابد، ممکن است در ۱۹۸۷ قابل تحصیل نباشد. کسش درآمد دراز مدت، در کشورهای که آمار

جدول شماره ۱ کشش درآمدی و روند بلند ۹ رشته بیمه‌ای در ۶ کشور بین سالهای ۱۹۷۰ - ۱۹۸۶

زشته بیمه‌ای	امریکا	ژاپن	آلمان غربی	فرانسه	ایتالیا	سوئیس	شعبه (۲)
جمع کل	۱/۱۹ ⁺	۱/۵۰ ⁺	۱/۳۶ ⁺	۱/۲۵ ⁺	۱/۰۶ ⁺	۱/۴۶ ⁻	۱/۲۶ ⁺
زندگی	۱/۲۴ ⁺	۱/۵۷ ⁺	۱/۴۴ ⁺	۱/۴۴ ⁺	۰/۹۷ ⁺	۱/۵۸ ⁻	۱/۲۹ ⁺
غیر زندگی	۱/۱۶ ⁺	۱/۳۶ ⁺	۱/۳۰ ⁼	۱/۰۹ ⁼	۱/۰۸ ⁼	۱/۲۴ ⁻	۱/۲۴ ⁺
وسایط نقلیه موتوری	۱/۱۷ ⁺	۱/۰۴ ⁺	۱/۲۳ ⁺	۰/۹۲ ⁼	۱/۰۹ ⁼	۱/۲۳ ⁺	۱/۲۱ ⁺
آتش سوزی	۰/۵۳ ⁺	۱/۰۷ ⁼	۰/۷۶ ⁺	۱/۰۸ ⁼	۱/۰۵ ⁼	۱/۲۰ ⁻	۰/۹۶ ⁼
کشتی	۰/۶۸ ⁻	۰/۶۴ ⁻	۰/۸۱ ⁼	۱/۰۷ ⁼	۰/۸۰ ⁻	۰/۷۷ ⁻	۰/۸۸ ⁻
حادثه	۰/۳۰ ⁻	۳/۱۸ ⁺	۱/۵۹ ⁼	۱/۰۵ ⁼	۱/۰۷ ⁼	۱/۰۵ ⁼	۲/۴۷ ⁺
مسئولیت مدنی	۱/۶۶ ⁺	۱/۹۵ ⁼	۱/۴۴ ⁺	۰/۹۹ ⁻	۱/۲۰ ⁼	۱/۵۵ ⁺	۱/۶۲ ⁺
سایر رشته‌ها	۱/۱۶ ⁺	۱/۳۸ ⁻	۱/۴۳ ⁻	۱/۶۵ ⁼	۱/۱۷ ⁼	۱/۷۱ ⁻	۱/۲۹ ⁼

۱- روند: صعودی + ایستا = نزولی -

۲- کشش ۱۹۶۵ - ۱۹۸۶

بالاتری دست یابد و با افتهای کمتری را متحمل شود. بنابراین، سهم آن در کل اقتصاد در سالهای هشتاد بوضوح افزایش یافته است. این رشد به سبب امکانات شغلی نتایج بیشتری در پی خواهد داشت. در آینده شمار فزاینده‌ای از مردم از طریق صنعت بیمه امرار معاش خواهند کرد.

اهمیت روز افزون بیمه از جدول سلسله مراتب نیازهای ماسلو تبعیت میکند، کشورهای صنعتی مورد بررسی قرار گرفته می‌توانستند به رشد اقتصادی بی‌سابقه‌ای در سالهای هشتاد دست یابند. این رشد درآمد و تنعم مادی برای اکثر کسانی که با این رشد به گونه‌ای در ارتباط بودند تأثیر ناموزونی بر صنعت

و دراز مدت در ۱۹۸۶ در همان سطحی است که در ۱۹۷۶ قرار داشت. پس از تنزلی در پایان سالهای هفتاد، بهبود مشخصی در سالهای اخیر پدید می‌آید، بدین ترتیب بیمه عمر بار دیگر به کشش بالا دست می‌یابد: ارزش دراز مدت ۱/۲۴ بدین معنی است که رشد این رشته از صنعت بیمه ۲۴٪ بیش از کل اقتصاد بوده است.

کل اقتصاد در دوره مورد بررسی چه وضعی داشت؟ در مقایسه دوره ۱۹۶۶ با ۱۹۷۶، رشد اقتصاد جهان در دوره دهساله بعدی عملاً "به نصف رسید. افزایش کشش‌ها نشانگر آنست که صنعت بیمه از این رشد تبعیت نکرده است اما می‌توانسته است بر نرخهای رشد

جدول شماره ۲ کشش درآمدی بلند مدت بیمه بین سالهای ۱۹۷۰ - ۱۹۸۶

کشور	سایر رشته‌ها	مسئولیت	حادثه	کشتی	آتش سوزی	وسایط نقلیه	غیر زندگی	زندگی	جمع کل
امریکا	۱/۱۶	۱/۶۶	۰/۳۰	۰/۶۸	۰/۵۳	۱/۱۷	۱/۱۶	۱/۲۴	۱/۱۹
ژاپن	۱/۳۸	۱/۹۵	۳/۱۸	۰/۶۴	۱/۰۷	۱/۰۴	۱/۳۶	۱/۵۷	۱/۵۰
آلمان غربی	۱/۴۳	۱/۴۴	۱/۵۹	۰/۸۱	۰/۷۶	۱/۲۲	۱/۳۰	۱/۴۴	۱/۳۶
انگلستان	۱/۱۶	۲	۲	۰/۷۰	۲	۱/۱۵	۱/۴۰	۱/۵۵	۱/۴۹
فرانسه	۱/۶۵	۰/۹۹	۱/۰۵	۱/۰۷	۱/۰۸	۰/۹۲	۱/۰۹	۱/۴۴	۱/۲۰
کانادا	۰/۲۷	۱/۲۷	۱/۲۳	۰/۷۲	۱/۲۶	۰/۸۸	۱/۰۹	۱/۱۱	۱/۱۰
ایتالیا	۱/۱۷	۱/۲۰	۱/۰۷	۰/۸۰	۱/۰۵	۱/۰۹	۱/۰۸	۰/۹۷	۱/۰۶
هلند	۱/۰۷	۲	۱/۳۱	۰/۸۷	۱/۱۶	۰/۹۸	۱/۱۴	۱/۲۱	۱/۱۷
سوئیس	۱/۷۱	۱/۵۵	۱/۰۵	۰/۷۷	۱/۳۰	۱/۲۳	۱/۳۴	۱/۵۸	۱/۴۶
استرالیا	۱/۲۵	۱/۵۲	۲	۰/۸۶	۰/۹۱	۱/۰۶	۱/۱۳	۰/۸۶	۱/۰۳
کره جنوبی	۱/۲۱	۲	۲	۱/۰۵	۱/۲۸	۱/۴۴	۱/۲۷	۱/۷۲	۱/۵۷
سوئد	۱/۳۷	۲	۱/۴۳	۰/۸۳	۱/۲۶	۰/۹۵	۱/۱۵	۱/۳۹	۱/۲۷
اسپانیا	۱/۲۹	۱/۶۲	۱/۱۱	۰/۸۵	۰/۸۹	۱/۰۲	۱/۱۰	۱/۳۹	۱/۱۴
بلژیک	۳	۳	۰/۳۹	۳	۱/۰۶	۱/۰۶	۱/۱۲	۱/۱۰	۱/۱۱

(۱) ۱۹۷۰-۱۹۸۵

(۲) آمار تفکیکی نشان داده نشده

(۳) محاسبه با آمار ۱۹۸۰ به بعد است

بیمه گذاردند .

بعد نبود . بهرحال این چرخه‌ها همان نوسانات در روند دراز مدت اند و نتیجتاً " تأثیر چندانی در بررسی ما در مورد گرایش‌های دراز مدت نمی‌گذارد . نکته‌ای هم درباره مقررات و قوانین بگوئیم : تا زمانیکه تغییر نکنند ، میتوان آنها را نادیده گرفت ، زیرا همواره بر درآمد حق بیمه و نتیجتاً " بهمان نسبت برکشش تأثیر می‌گذارند ، ولی اگر این مقررات دستخوش تغییرات اساسی گردد وضع بدین منوال نخواهد ماند : مثلاً " تغییر مقررات ، مانند تبدیل بازار مشترک به صورت بازاری واحد که انتظار می‌رود در ۱۹۹۲ تحقق یابد بر حق بیمه تأثیر خواهد گذارد . در آن صورت کشش‌های درآمد باید مورد تأیید قرار گیرند و احتمالاً " به همان نسبت تعدیل شوند .

چه زمانی کشش درآمد تعدیل خواهد شد؟ لزوماً " چه شرایطی می‌تواند سبب توازن گردد . قیمت بیمه محصول رابطه میان عرضه و تقاضا در بازار بیمه است . بنابراین ، حق بیمه فقط متأثر از تقاضا نیست ، بلکه به سبب عوامل تعیین کننده‌ای نظیر شمار نمایند - گنهای بیمه ، میزان تمرکز و مقررات مربوط تحت تأثیر عرضه نیز قرار دارد . بدین ترتیب می‌توان فرض کرد که در بازارهای فعال ، آنجا که رقابت گسترده و آزاد وجود دارد ، چرخه‌های بیمه پدید می‌آید . مهمترین نمونه در این مورد ایالات متحده است : زیگما شماره ۷/۱۹۸۶ ، که گاهشی در درآمد حق بیمه را در این کشور نشان می‌دهد ارقام در این بررسی نشانگر بهبودی است مشخص ، که بهیچوجه شامل افت‌های سالهای

پاورقی

منبع : نشریه سیگما شماره ۹ ، ۱۹۸۸

1- Maslow

جنگ خلیج فارس و ضایعات آن

ترجمه: سرکیس حق وردی

آتش بس ایران و عراق به ششمین ماه نزدیک می‌شود و بسیاری از کشورها و سازمانها امکان آنرا به دست می‌آورند که هزینه جنگ احتمالی خلیج فارس را برآورد نمایند. کشتیرانی خصوصی در این جنگ بزرگترین زیان را بعد از جنگ دوم جهانی به خود دید. با توجه به حجم نسبتاً زیاد کشتی‌ها و تانکرها حتی بنظر میرسد در مقایسه با جنگ دوم جهانی تناژ بیشتری از کشتی‌ها مورد حمله قرار گرفت. بخش اعظم از کشتی‌های خصوصی در بازارهای بیمه‌ای جهان با نرخهایی که در طول جنگ سیر صعودی داشت در مقابل خطر جنگ بیمه شده بود.^۱

با بسته شدن آبراه اروند رود و از همان اوایل جنگ، خسارتها شروع شد. از برآوردهایی که انجام گرفته است آشکار می‌شود که تاکنون حدود چهارصد و پنجاه دلار برای کشتی‌هایی که در این آبراه محبوس شده‌اند پرداخت شده است ولی میزان زیانهای بعدی این ارقام را تحت الشعاع قرار داده است. در اینکه آیا بیمه خطر جنگ سودآور بوده یا نه، نظرات مختلفی از طرف بیمه‌گران ابراز می‌شود ولی به هر حال علیرغم افزایش حق بیمه بدنه کشتی، بخش عمده خسارتها از طرف بیمه‌گران اتکائی مازاد خسارت پرداخت شده است. بنابراین پیگیری این امر که زیانها متوجه کی بوده است مشکلتر از آنجائی است که بیمه بدنه صورت گرفته است. مسلم آن که بازار لویدز بیش از همه خسارت دیده است و بهمین جهت هم علاقه بیشتری به امکان خسارتهای پرداخت شده دارد.

هنوز معلوم نیست آیا با زیافت ۷۵ کشتی که در اروند رود و ۱۴ کشتی که در ام‌القصر و خورالزبیر گیر افتادند عملی است یا نه ولی بیمه‌گران امیدوارند بتوانند کشتی‌های متروکه را به نفع خود ضبط کنند

و پس از اوراق کردن آن بفروشند. البته بعضی از صاحبان کشتی در همان سالهای درگیری به تعمیر و نگهداری کشتی‌های خود اقدام کردند و توانستند در اولین فرصت مناسب کشتی را از منطقه خارج کنند. میزان این بازیافتی‌ها در مقایسه با خسارات نظیر مقایسه قطره با دریاست مطرح کرد که آیا امکانی برای طرح دعوا علیه دو کشور درگیر جنگ وجود دارد یا نه؟ نظر اولیه اکثر وکلای دعاوی بین‌المللی این بود که دولتهای خارجی را نمیتوان در دادگاه کشور دیگری به محاکمه کشید مگر آنکه خود داوطلبانه رأی صادره را بپذیرد یا با هم "عملیات تجاری" داشته باشند. اما این که چگونه عملیاتی را میتوان "تجاری" دانست تا تعهدی برای قبول رأی دادگاه ایجاد نماید روشن نیست این امر در سال ۱۹۷۰ در دادگاههای انگلستان مطرح شد و به استقرار قانون "مصونیت دولتها" در سال ۱۹۷۸ منجر گردید.^۲ موارد استنادی این قانون پس از بهم ریختن "شورای بین‌المللی" همچنان مورد بحث دادگاههای انگلستان است.

به نظر یکی از وکلای دعاوی انگلیس هیچ موردی بیشتر از حمله یک دولت به کشتی‌های حامل کالا برای کشوری که با او در جنگ است یا حامل کالاهائی است که از آن کشور صادر می‌شود، از قانون "عملیات تجاری" جدا نمی‌شود یا در قلمرو صلاحیت قانون ۱۹۷۸ قرار گیرد. پرچمی غیر از پرچم کشورهای متخاصم هم مسئله را عوض نمیکند، نمونه یک مورد مهم برای آنهاست که با امر قضا آشنائی دارند از اینکه وکلای آمریکائی برای رفع این مشکل راه‌حلی تابه این حد مشخص نمی‌بینند، تعجب نخواهند کرد. مورد مهمی که اخیراً در دادگاه عالی آمریکا مطرح شد به جنگ ایران و عراق ارتباطی نداشت بلکه مربوط به موردی